

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt -- kr.
Félévre 5 " -- "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hóra 1 " -- "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal:

Fő-piacz, Simonyi-ház
a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek tel.

Katholizáló reformátusok.

— ápril 5.

A magyar református egyház fundamentumát ezer baj és veszedelem fenyegeti. — A nazarénus apostolok, az igaz hívők prófétái leginkább ennek az egyháznak hivatátalát és e mellett a *belső villongások* is nagy mértékben gyengítik erejét, tekintélyét.

Tegnap közöltük lapunkban, hogy egyházkerületünk egyik főgyökeres magyar községében, Kis Marjában, veszedelmes és nagy bajok vannak.

A község lakosainak, egy tekintélyes része, oda akarja hagyni régi oltárát, ősei hitét s százhatvanöt év. református család át szándékozik térni a római katolikus vallásra.

Kis-Marja község népe a reformációnak köszönheti kiváltságait, mindenét. Elődeik a nagy *Bocskay István*, a *Bethlenek* és *Rákóczyak* zászlói alatt harcoltak a hitért és a szabadságért; a saját hősiességüknek köszönhetik, hogy nemek és szabad hajduk lettek; most elfeledik a multat, apáik vérért, dicsőségüket, megakarják fordítani a köpönyeget s a fénylő csillag helyett keresztet szeretnének tűzni a toronyra; mert a papjukkal összekaptak.

Bizony, bizony gyenge hit az és nincsen rajta Istennek áldása, mely gyűlölettől ösztönöztette, ott hagyja vérelleresztelt, könnyel áztatott oltárát. Elhisszük és koncedáljuk, hogy a kis-marjai tiszteletes nyers és vehemens viselkedése felbőszítette és exaltálta a népet; de ennek nem az az útja és módja, hogy rögtön átszaladjunk a másik, talán gazdagabb akolba. Ott van az egyházi fórum s annak bölcs pásztorai, kik igazságosan döntenek el a kockát s lesujtanak arra, a ki bűnös.

Ezekben a nehéz időkben nem szeretjük bolygatni a vallási kérdéseket, a magyar katolikus egyháznak épügy, mint a reformátusnak érdeke, hogy ne lépünk át a régi barázdán, a régi határokra; mert mindeniknek a mesgyéjéből jó darabot moshat el a szenvedélyek árja. Itt is, ott is kiülhet a villongás, az elégedetlenség tüze s ezzel a tüzzel ám nem jó játszani.

Hisszük és reméljük, hogy tapintatos kezek a bajnak csiráját kiülök, az ütött sebet begyógyítják és hisszük, hogy a másik oldalon sem fogják szítani az eloltott úszköt; de a kis-marjai népnek is higgadtan és méltó-ággal kell bevárni a vizsgálatot s annak fejleményeit.

Mi azt látjuk, hogy egy derék, magyar község lakosait szélsőségekre ragadja a gyűlölet és azt is látjuk, — hogy ezt a gyűlöletet titkon működő ke-

zek mesterségesen szítják e a nép, melynek szívében gyökeret kellene hogy verjen apáinak hite, ezt a hitet olyanak tekintik, mint a cifra szűrt, melyet ha zivatar jön, kifordít.

A kis-marjai tiszteletes urnak pedig jó lesz számot vetni azzal, hogy ő reá azért lett bizva hivatásának egész lelki élete, hogy örködjék felettük s ne daczczal, durvasággal feleljen az esetleges jogos kívánásokra. Egy embernek szeszélye miatt nem szabad százakat és ezreket megalázni; mert a legmagasabb oszlopokat megingatja a felkorbácsolt szenvedély hullámcsapása. Viszont Kis-Marja község népének sem szabad megfélemlkezni ősei hagyományáról s gondoljanak arra, hogy lábuk alatt minden porszem szent, mert abban nyugosznak azok a vitézek, kik éltek és meghaltak a hitért és hazáért. Ezt nem szabad feledniük.

— **A reformátusok konventje.** Az evangélikus református egyház konventje tegnap ért véget. Mitrovics Gyula referálta el még az iskolaiügyi bizottság jelentéseit, melynek során elhatározták, hogy az egyetemes tanügyi bizottságot a legközelebbi konvent alakítja meg, még pedig úgy, hogy 10 tagot választ a saját tagjai tizet pedig a konventen kívül álló tanfélék sorából. A Főzigazgatási ügyeket Fejes István, a közjogiakat Karap Ferencz és Szilády Áron referáltak. Ez utóbbiak között volt egy elkeresztelési ügy is. A pátkai lelkész panaszolta be az ottani római katolikus lelkészt. Elítélték ugyan a lelkészt 15 forint bírságra, de az anyakönyvi kivonat még a belügyminiszterhez intézett fölterjesztésre sem tudta megkapni. A konventhez fordul jogorvoslatért. A konvent azonban elhatározta, hogy miután az új egyházpolitikai törvények már legközelebb életbe lépnek újabb intézkedést tenni elkeresztelési ügyben fölösleges. Még néhány kisebb jelentőségű tárgyalása után a konvent üléseit rövid imával zárták be.

— **A katonabeszállási törvény módosítása.** A honvédelmi miniszter a képviselőház tegnapi ülésén törvényjavaslatot nyújtott be a közös hadsereg hadi tengerészet és a honvédség beszállásolásáról szóló 1879. évi XXXVI. t. cz. módosítása tárgyában. A miniszter szerint módosulni fognak az idézett törvénynek általános határozatai, valamint a megtérítések tarifája. A javaslathoz csatolt indoklás kifejti, hogy a katonabeszámolási törvény módosítását szükségessé tette első sorban a lakás és egyéb megélhetési viszonyok átalakulása az utolsó tizenöt esztendő alatt, míg az 1879. évi törvényczikk szerint történtek a katonabeszállásolások. A javaslat lényegesen átalakítja a csapatok kiképzésére megkivántató gyakorló terekre vonatkozó intézkedéseket, s a katonai kincstár igényeit emeli. Az altisztek és a többi legénység szállásaiért, valamint az istállókért a katonai igazgatás által fizetendő napi megtérítéseknek a javaslatban foglalt összegek csakis a fióklaktanyákra nézve mutatnak emelkedést s az egyenkénti elszállásolás van magasabban felvéve, mint az eredeti törvényben.

— **Belföldi hírek.** (A király a német hadgyakorlatokon.) Stettinből táviratozzák, hogy királyunk szeptember 3-án a német hadgyakorlatokra odaérkeztek, és ott napig ott marad. — (Bánffy Bécsben.) Bánffy Dezső minisztere nek tegnap este Bécsbe utazott s onnan kedden tér vissza Budapestre. A közügyei kiadásokra vonatkozólag a miniszterelnök ezuttal még nem fog a közös miniszterekkel érdemleges tárgyalásokat folytatni, s utjának czélja csupán az, hogy tájékozza magát a közös ügyi budgetelőkészítés mechanizmusában. A közös költségvetésre vonatkozó érdemleges tárgyalások csak a husvéti ünnepek után kezdődnek. — (Bácsvármegye főispánjának lemondása.) Bács megye főispánja Sándor Béla tegnap személyesen adta át lemondását Perczel Dezső belügyminiszternek. (Az erdélyi válogópörök.) Szász Domokos, az erdélyi református egyházkerület püspöke, a házassági törvényszékek elnökeihez körlevelet intézett, a melyben a polgári házasság életbe léptetésére való tekintettel felvilágosítást ad a válogópörök dolgában. Tudatja velük, hogy a házassági főtörvényszéknek az őszszel még lesznek ülései, „ha azonban, mondja a körlevél, a polgári házasságra vonatkozó törvény a jelen év végén életbe lép, az addig megindított, de be nem végzett válogópörök az illetékes polgári bírósághoz hivatásból áttétetnek. — (Torontál megye a 25. §. mellett.) Torontál megye mai közgyűlése Heves megye átiratát a 25. § ellen nagy többséggel egyszerűen tudomásul vette.

— **Külföldi hírek.** (Az aostai herceg esküvője.) Turinból táviratozzák, hogy az aostai herceg esküvőjénél az olasz királyi párt a trónörökös fogja Stowehouseban képviselni. — (Katholikusok a protestáns egyetemeken.) A westminsteri érseknek a vatikánhoz intézett ama kéreimét, hogy engedtesék meg az angol katolikusoknak a protestáns egyetemek látogatása, a propaganda kongregációja Galimberti pártolására kedvezően intézte el. A propaganda azt határozta, hogy a protestáns egyetemek látogatása a katolikusoknak „per modum experimenti“ megengedhető. A pápa e határozatot már jóvá hagyta. — (Oroszország és a gyanus postaküldemények.) Lengyel lapoknak jelentik Varsóból, hogy az orosz belügyminiszter felhívja az orosz postahivatalok figyelmét a Bécsből, Lembergől, Krakkóból, Budapestről és Pozsonyból és más gyanus helyekről Oroszországba érkező levelekre, amelyekkel kitiltott nyomtatványokat szoktak becsempészni. — A postahivatalokat felhívja a miniszter, hogy a gyanusnak tetsző, nem ajánlott leveleket feltétlenül kinyissák és megsemmisítsék; az ajánlott leveleket pedig a címzett jelenlétében nyissák ki és ha bennük gyanus találnak, a címzettet haladéktalanul adják át a csendőrfelügyelőségnek. A hivatalnokok utasítást nyertek továbbá, hogy a külföldre küldött pénzlek feladót feltűnés nélkül figyeljék meg és személy-leírásukat készítsék el. Ezek a személy-leírások azonnali átadandók a hatóságoknak.

A Sárrét veszedelme.

— Saját tudósítónktól. —

Lapunk tegnapi számában a megyei hatóságtól nyert értesülésünk alapján megirtuk, hogy a Hajdumegyébe benyuló Sárrétet az árviz veszedelme fenyegeti. Erre vonatkozólag tudósítónk a következőket közli velünk:

P.-Ladány, április 4.

A Nyírségből felénk irányított hó, eső és vadvizek a Kálló éven nyerne lefolyást. A Kálló természetes mederben folyik a daucházi határig, innen ázott csatornán két kis csőzsilipen omlik a Hortobágy csatornába.

Márczius hó 24 én a Sárréten, sok helyen már a partok koronájával szinelt a víz, a két-ségbeesett védekezés tulajdonkép ezen a napon kezdődött.

Márczius 24-én azon kérelemmel fordult ugy a Szerp vidéki érdekelttség, mint Tatár főmérnök Faragó műszaki tanácsoshoz, hogy miután a 2 kis cső-zsilip nem képes levezetni a tengerre dagadt s felülről még mindig nagy tömegben jövő vizet, a Hortobágy partját nyitassa fel.

A tanácsos a kérelem teljesítésére késznek nyilatkozott, azonban 24 és 25. közötti éjjel a Hortobágy 7 centert áradt, s így reggel ugy a tanácsos, mint a Berettyó s az alapítványi uradalom mérnökei oda nyilatkoztak, hogy a part felnyitása a Hortobágy áradása esetén a csatorna mentére vészthozó lehet, mivel megeshetik, hogy a Hortobágy víze ömlik a csatornába s nem megtordítva, s továbbá, hogy aremelkedés esetén a kivágás nehezen fogható be.

Ily körülmények között elmaradt a Hortobágy partjának felnyitása, márczius 27-ig, a midőn is a szakértők véleménye szerint a helyzet jobbra fordult s a Hortobágy némi apadásával a part felvágás indokolt volt.

Ekkor némileg javult a helyzet, de az csak rövid ideig tartott, a Körösök gyors áradása miatt már 29-én be kellett zárni ugy a Hortobágy zsilipjét M. Turbál, valamint a Sárrét csatorna zsilipjét Borznál, sőt a part kivágást is el kellett lömni újból.

A zsilip bezárása után még mindig zudultak ránk a vizek, de nem lévén recipiens, az alsó részen megtolultak.

Legveszedelmesebb a helyzet a borzi zsilip környékén.

Itt a zsilip lezárása óta a víz folyton emelkedik, a magaslatokat meghágyja mind nagyobb területeket borít el s tért hódít óránként, ugyannyira, hogy a csatorna a Hortobágy közötti, mintegy 4000 hold föld egy siktenger s a víz felhatolt egész a Karczag—F. gyarmati gátig, a hol a kirendelt új gyarmati közérő fejt ki kétségbeesett védekezést.

Ma elrendeltetett a p.-ladányi közérő kirendelése is Faragó tanácsos által s így remény

van arra, hogy az utvonalnál feltartható lesz az ár, míg ha az a védett, f. gyarmat-karczagi utat áttöri, a ladányi alapítványi birtokon át, hátulról kerül a víz a szerepi határra.

Biharmegye vészpontján a Hármashidnál a vízállás 192 cm. Ha még 48 óra alatt sem nyitható ki a borzi zsilip s a várva várt apadás be nem áll a már teljesen elázott s szivárgó gátak nem bírhatják ki a nyomást s elkerülhetetlen lesz a katasztrófa. Hogy gát-szakadás esetén mily mérvű lehet a veszély s hány ezer hold vetés és művelés alá vett föld kerül víz alá, azt senki sem tudja! Isten kezében vagyunk, hogy mit hoz a holnap — azt nem tudhatjuk. Ha megmenekülünk, az a csodával lesz határos.

Egy tanulságot azonban levonhatunk, azt, hogy több évben nem lehet kitenni a Sárrétet ilyen veszélynek.

A Kálló szabályozását még ez évben be kell végezni. A sárréti csatorna partjait pedig még a Kálló megtörtént elterelése után is meg kell erősíteni, nehogy a veszély készületlen találjon s esetleg újból ily mérveket öltson a vidéken.

V.

Egy keztyücske története.

Nem, korántsem úgy történt a dolog a hogy a városban beszélnek: az az iczi-piczi kis keztyücske csak véletlenül kerülhetett az Adolár iróasztalára!

Adolárnak nevezük azt az urat, bár nem érdemel ilyen regényes nevet, ha nem vigyáz jobban az emléktárgyaira, pedig fiatal fiskális léteire tudhatná, hogy a legkisebb gondatlanság is milyen súlyos következményekkel szokott járni!

Mert azt a keztyüt Regina a férje asztalán felejtette, a ki szintén ügyvéd, mint Adolár és véletlenül csomagolta bele egy meuykó nagy aktába és ugy került Adolárhoz.

Adolárra sajtáságosan hatott a keztyücske ingerlő idoma. bámulatos piczisége, bódító parfümje és a mikor azt hitte, hogy a pör már meg van nyerve s a bájos „corpus delicti” csókolgatta még akkor is, a mikor a Regina férje az irodába toppant és már az asztal előtt állott.

Hazamegy ismét a férj és kérdi az asszonykát.

— Régika, hol a te párisi keztyüd?

— Éppen azt keresem, mert a párja nyomtalanul elveszett. Ugyan hová is lehetett?

— Nos, én már tudom hová lett: láttam Adolárnál. Azt mondta, hogy véletlenül került az én aktáim közzé. Nos én csakugyan csatolom a peres aktáimhoz és megindítom ellened a — válópört!

Igy beszélnek a Régi nagysám esetét városzerte. Pedig szó sem igaz a dologból: véletlenül került az az iczi-piczi, finom illatos kis holmi Adolárhoz, egészen véletlenül!

P.

Színház.

P. Márkus Emilia.

Rég volt a színháznak olyan szép ünnepi estéje, mint tegnap, mikor P. Márkus Emilia asszony a nemzeti színház kitűnő művésznője ragyogtatta színpadunkon az ő csodálatos művészetét. Lélegzetfojtva, odaadó, lebilincselő figyelemmel csüngtünk a szép asszony játékán, melyben annyira bámulatosan sok az erő, a hév a szenvedély.

Ohnet „Vasgyáros”-ának poetikus lelkű, szenvedésében annyi rokonszenvet keltő Clairjét elevenítette meg előttünk a művésznő azzal a művészetével, melylyel őt áldotta meg az ég pazarul. Minő fenomenális drámai temperamentum nyilatkozott meg ebben a Claireben, mikor Phillipet, a szerető, gyöngéd és érzélgős férjet eltaszítja oldala mellől.

Mikor a büszke, az erős és mellözött férj férfiass tulajdonai szerelemre lobbantják a nő hideg szívét s a férfi lábai elé alázzák irgalomért esdő tekintettel, összekulcsolt kézzel. A szenvedésében mély rokonszenvet kelt, könyeit elhisszük s sorsa iránt részvételt vagyunk ennek a sok drámai erővel megfestett marquis-leánynak.

Ezt a Clairet nem gondolhatta másképp Ohnet megelevenítve, mint így, ezt a Clairet nem testesít meg büszkeségében, szenvedésében és megalázkodásában senki úgy, mint P. Márkus Emilia asszony. Az ő művésze uralkodott mindenkin, elragadott mindenkit s mikor a

A „Debreczeni Ellenör” tárczája.

M á r i a.

— Irta: Pá. —

Találkozom olykor-olykor veled, ha a sors véletlenül összehoz bennünket s engen ugy éget a fájdalom, hogy neked még csak a gondolatokban sem fordul meg az, hogy a ki most szótlanul szép szemeidbe tekintve megemeli előtted kalapját, mennyire boldog, milyen kimondhatatlanul elégedett, csak azért, mert egy pillanatra ismét láthat téged.

Könyörtelenül hideg fejbőlintással fogadod a köszöntését. Aztán mégy tovább. Utadon újabb meg újabb üdvözléseket fogadsz, melyek megannyian hódolnak a te szépséged előtt, a te alakodnak, a te angyali lényednek.

Én pedig megállok az utcásarkon s tekintetem követi minden lépésedet a meddig csak el nem fed előlem a sétáló tömeg.

Sohaj tör elő ajkamról, fájdalmas sohaj, mely repül utánad, te hozzád, bármerre vagy, árnyékként követi minden lépteidet.

Szüntelenül betöltöd, elfoglalod a gondolataimat. Mint egy fenséges égi tünemény, ugy van bevésve lelkembe a te szépséges Madonna-arcod! Látom szemeidet, azt a mély tüzü, beszédes szempárt, melyből varázssugarak ra-

gyogják körül az én lelkemet. Az arcod Muriltó égből lopott angyalkáit juttatja eszembe; vonzó felejthetetlen utánozhatlan szép, melyből az ajak pirossága olyan hivogatólag, oly csábítóan ingerel, mintha csak elhaladó hangon, édes vágyakba fulandó hangon susogná:

— Egy csókot egy végtelen hosszú csókot!

Ebbe a sóhajtasba bele van lehelve az elérhetetlen vágy minden boldogsága. Mert a te csókod édesebb lehet a legbájosabb alomnál, a te szerelmes pillantásod égetőbb lehet a Veszta örök tűzénél.

Egeriának nincs igaza, amikor azt írja rólad közelebb megjelent szellemes reminiscenciájában, hogy démoni kifejezésű szemeid az ég vigasztaló megnyugvását és az örök kárhozat félelmét egyszerre tudják felköltöni. Ez egyben nem hajlom meg előtte.

Én mióta téged ismerlek, békétlen vagyok magával az éggel s nem tudok megnyugodni intézkedéseiben. És ha az ég százszor azt akarja, hogy téged ne láthassalak, én mindannyiszor fölkereslek álomom, üdvösségem, boldogságom eszményképe!

Hányszor ismétlem magamban azokat a szavakat, amelyeket a te szivedhez szeretnék küldeni. Jól tudom, hogy a szivhez csakis a szivből lehet szólni s ime megvallom neked, kész vagyok előtted feltárni szivem legtitkosabb

rejtekeit s füledbe suttogom a szerelem örök életü történetét.

Elgondolom, mintha most melletted lennék. Te ott ülsz egy fotelben, s fejedet kezredre hajtvá, tekinteted a szoba fél homályába vész el. Én a lábaidnál térdelek. Fekete ruhád szégyéle érinti az enyémet, oly közelségben vagyok hozzád, hogy egyetlen mozdúattal átkarolhatnalak s azt az édes, azt a szerelem-sugallta csókot letéphetném ajkadról, mely már csak folytatása lenne újra meg újra ismétlődő álmarunak.

Hallom, hallom a szived dobogását, érzem kis kacsóid remegő vonakodását, lehelteled felszítja bennem szivem tüzet és én ebben a lángban égre ismét lábaidhoz borulok s könnyezve kérem bocsánatodat.

S a nélkül, hogy érez ném kezéd szorításából, gyönyörű szemed kifejezéséből, hogy megbocsátasz: hirtelen eloszlik előlem a látomány s csak arra ébredtek, hogy mennyire egyedül, milyen távol vagyok tőled.

De felkereslek újra s nesztelenül nyitom rád az ajtót éppen akkor, mikor te egészen átadva magadat ábrándozásaidnak, szived titkos érzelmeivel foglalkozol.

A szemeid mosolyognak, a kezéd akaratlan sziveden pihen, mintha csitítani szeretné látketését s ugy engeded át magadat az emlékek

függöny
meg a ta
a férjtol
alatt ism
ták a mü

P.
feledek a
ünnepele

A
emelkedik
tehetségü

férjet ala
lag alap
szinész,

alakit s
rokonsze
játékaba
előkelő

ért el, n
lobbantj
párba j
nagyon

A
álta hel
unokaöcs
mint Cla

pét. Jól
Bogyó I

*

drámai-s
osztatlan
tegnap,

ditően,
jességéb

vat má
csak an

Tissai
és buffv

benünke
hivatalo

jeleztük
sánap

löp föl.
hogy a

tilla-ban
ez kord

több bé
zottság

ilyen k
lá bonh

bübijos
el s egy

dásával
got, me

szóban

L
hogya

mig én
benned.

fátyolá

A
boldogt

hogy m

szerelem

tanak

lőzzák

C
dóan c

bennem

távozo

szándék

C
szép á
mistiku
és ring
közt!

szena
szerezt
édes g

függöny leszaladt, viharos tapsoktól remegtek meg a falak. A negyedik felvonás végeztével, a férjtől való búcsúzás megrázó drámai hatása alatt ismételve — ismételve, ötször-hatszor hívták a művésznők lámpák elé.

P. Márkus Emilia Clairejét nem egyhamar feledik azok, a kik ma őt látták, hallották és ünnepezték lelkesen.

A művés-nő környezetéből magasan kiemelkedik *Pethes*, ez az ambiciózus, kiváló tehetségű, rokonszenves színész, ki Philippel, a férjet alakította sok drámai hévvel és láthatólag alapos tanulmány után. *Pethes* érzelmes színész, átérzi bensőleg is a mit mond, a mit alakít s ez maga biztosítja részére a közönség rokonszenvét. Erő, hév nyilatkozik meg az ő játékában is, mely öntudatos, bensőséges és előkelő színvonalon áll. Különösen nagy hatást ért el, mikor a bálványozott Clairenak szemére lobbantja hütlenségét s mikor megváltik tőle a párba elött. *Pethes* távozását bizonyára sokan, nagyon sokan sajnálják.

A többi szereplők közül derekasan megállta helyét *Tapolcsay*, mint Bligny herceg, unokaöccse. *Cserny* Berta Athenais szerepében, mint Claire vetélytársa sok hévvel adta szerepét. Jól voltak *Szathmáry*, *Krémer*, *Bajnóczy*, *Bogyó* Ilonka és *Takács*.

Polczner Arpád.

* **A Márkus-előadások.** A nagy művésznő, drámai színésznő e csillaga, a közönség osztatlan, őszinte lelkesedése mellett játszott tegnap, e saisonban először. Hogy szívetren dűően, elandalítóan és művészi erejének teljességében, arról bővebben referál e rovat más helyén színházi tudósítónk. E helyett csak annak a konstataálására szoritkozunk hogy *Tiszai* színigazgató ugyancsak kitűnő komikus és buffy aki nemcsak Moulinet szerepében tud benünket megkacagtatni. A színháztól vett hivatalos értesülés alapján ugyanis tegnap azt jelezték, hogy *P. Márkus* Emilia asszony vasárnap *Frou-Frou*-ban és páros-bérlétszünetben lép föl. A ma kiadott szinlap pedig azt jelzi, hogy a vendégművésznő holnap *Bernardo-Montilla*-ban és *páratlan bérlésben* játszik. Hiszen ez kordialis tréfa valóban és örvendünk, hogy több bérlő nevében csütörtökön a színházi bizottsághoz intézett kérdésünkre az igazgató ilyen kedélyes formában adta meg a választ. A lá bonheur! Ez gavallér tempo!

bübbajos hatalmának. Ajkadról röpké sóhaj száll el s egyszerre csak elárulod szemeid lecsukódásával, hogy hallod, hallod a távoli visszhangot, melyet elröppenő sóhajod egyetlen édes szóban visszahozott.

Lezárt szempilláid rezgéséből kiolvasom, hogy az édes visszhang boldogságba ringat s mig én közel hozzád zavartalanul gyönyörködöm benned, de csak szöved ábrándjaidnak színes fátyolát.

Azt nem hallod meg, hogy közeledben egy boldogtalan sirja keserveit, azt nem érted meg, hogy melletted földre borulva egy érted égő szerelmes vallja be szerelmeit. Téged fogva tartanak a magad gondolatai, szívedet körülhálózják ábrándjaidnak fényes selyemszájai.

Oly szép vagy e pillanatban oly elragadóan csábító, hogy a csodálat némává teszi bennem a fájdalom kitörni vágyó hangját s távozom mellőled néma fájdalommal, azzal a szándékkal, hogy többé nem kereslek től soha!

Oh számtalanszor megkönnyezett tündéri szép álmok! Jertek! bontátok szét felettem mistikus homályu fátyolokat, boruljatok reám és ringassatok el puha bársonyos karjaitok közt! Tietek vagyok, egyedül és egészen a tietek! Az a fájdalom a mit nekem szereztek, ugy érzem, hogy kimondhatatlanul édes gyötrelmem!

* **A nagy-hét.** Szintársulatunk a jövő héten ünnepeket. Mert ünnep az a sokat dolgozó színésznek, mikor kissé kipihenhetik magukat. A jövő héten pedig, keddtől fogva szombatig, a színházi előadások szünetelni fognak. Holnap virágvasárnapján több tagja a társulatnak, elhagyja városunkat és a rekonstruált társulat szombaton és a következő napokon mutatkozik be. Új tagjai lesznek: *K. Szerény* Gizella hösnő, *Klenovits* György hősszerelmes, *Németh* János tenorista, *Haday* Sándor baritonista, *Hevesi* Gábor apa- és jellemszínész. Közönségünk élénk érdeklődéssel néz elébe a rekonstruált társulat működésének.

Merénylet a Hentzi-szobor ellen.

Budapest, április 5.

A mai napon sem állt be a budavári merénylet dolgában lényegesebb fordulat. A rendőrség megváltoztatta eredeti szándékát és mégis kitűzte az ezer forintos jutalomdíjat *Szeless* kézrekerítéséért, mert feladott már minden reményt, hogy a titokzatos módon eltűnt állítólagos merénylőt másként elfoghassa. A reggeli lapok közölték a rendőrség pályázati hirdetményét, de eddig egyetlen egy feljelentés sem érkezett a főkapitánysági épületbe, mely *Szeless* hollétéről hírt tudott volna adni.

A 2000 korona díj csakis magánosoknak (és nem rendőröknek) adatik. Mindeddig azonban sehonnai sem kapott a rendőrség semmiféle adatot *Szeless* holléte felől és így valószínű, hogy holnapig, a mikor *Szeless* önként fog az ügyészségnél jelentkezni, senki sem fogja magát érdemessé tenni a 2000 koronás jutalomra.

A 2000 koronás jutalom ma különben a képviselőházban élénk megbeszélés tárgyát képezte. Feltűnt, hogy a díj csupán csak *Szeless* Adorján kézrekerítésére és nem a Hentzi-szobor elleni merénylet tettesének elfogására van kitűzve. Erre a körülményre fel is hívták a miniszterelnök figyelmét, ki a rendőrség eljárása felett hangosan adott elégedetlenségének kifejezést és igen izgatott hangon beszélt *Percezel* Dezsővel az ügyről.

Karácsony kapitány folytatta a kihallgatásokat azokkal, kik *Szeless* gyakrabban találkozni szoktak. Így *Seffer* Lászlót több ízben is kihallgatta ma *Karácsony*, ki az elmúlt éjszakán számos belvárosi kávéházi és vendéglői helyiségben jelent meg, állítólag, mert *Szeless*

... Álomba hajló merengéseimből egyszerre csak fölzavar egy váratlan, egy kínos gondolat. Ugy fűződik a lelkembe, mint mérges nyíl égető hegye. Valami fájdalmas hang sziszszén fel bennem. Hallom a hangját, amint minduntalan ismételteti:

— Hát nem látod a mellőzést! Nem érzed a közöny jéghideg érintését!?

Ah érzem, érzem, régóta jól tudom, de akaratom lenyűgözve tartja egy nálánál erősebb hatalom, mely feltétlenül urrá lett felettem.

De végre is az elszántságból erőt fogok magamnak meríteni. Kiszakítom lelkemből a mérges nyilat, bármily sebet hagyjon is maga után! Kerülni foglak tégedet lelkem legszebb álmoképe, hogy ne láthassam veszedelmes szemeid tüztét, csábító ajkadnak beszédre nyílását, egész alakodnak lebilincselő bübbáját; ne halljam többé hangodat, mely rezgésbe hozza szívem elrejtet idegszállait.

Csak ugy akarlak majd ezután látni, ha itthon szobámban egyedül vagyok, csak akkor beszélek majd veled, ha megjelenesz képzeletemben s én sutogok hozzád szerelmi vallomásokat, szívbeli édes titkokat, a melyek te hozzád egyedül te hozzád szólanék, de a melyekről te nem fogsz tudni soha semmit.

Lány oly boldog, a milyen, boldogtalanak érzem én magam.

kereste. A *délután* folyamán is történt több kihallgatás és egy letartóztatás is történt a kihallgatások következtében.

Értesülésünk szerint a főváros polgárságának körében gyűjtések folynak a *Szeless* család javára.

A Magyarország szerkesztőségéhez egy magát megnevezni nem akaró ur küldött 10 frtot egy igen érdekes levél kíséretében. Azt írja az adakozó, hogy ő gyermekének a közelgő husvétüi ünnepekre új ruhát akart csináltatni, de mert Hentzi szobrát egy annak nem illő helyről *Szeless* Adorján el akarta távolítani, ő a tíz forintot nem a jelzett célra, hanem *Szeless* családja bajának enyhítésére akarja fordítani.

A bécsi „*Reichswehr*“ ilykép nyilatkozik az esetnek rövid ismertetése után:

„A mire azelőtt a legnemesebb gondolkodás sem volt képes, azt most egy balgának tette érte el; egyhangu elismerését annak, hogy az emlékszobrok általában, kiváltképen pedig azok, melyekkel a bátor katonákat tisztelik meg, kik kötelességük teljesítése közben lovagias harcban estek el, az összes civilizált népeknél meg vannak szentelve. Bámennyire meg volt azelőtt az hogy e helyen a leghatározottabban visszautasítsuk az illoyalis sovinizmus féktelen túlzásait és hogy ennek veszélyére hívjuk fel a figyelmet, épp oly szívesen jegyezzük most fel tényt, hogy Magyarországnak összes lapjai, még a legszélsőbb irányuk is nemes felbuzdulással itélik el a Hentzi-szobor ellen intézett merényletet, mint gyáva, örült vállalkozást.“

Irodalom — Művészet.

* **Angol és francia nyelvtan.** A következő felhívást olvasóközönségün szíves figyelmébe ajánljuk: Hozzám intézett sok megrendelésnél fogva, indittatva érzem magam arra, hogy néhány férjem *Psenyeczky* Nagy Sándor a debreczeni ev. ref. főiskolának volt angol és francia rendes nyelvtanára által kiadott „*Angol és francia önkéntetési levelelt*“ újonnan kiadottam. Röviden csak azt vagyok bátor megjegyezni, miszerint a kipróbált mű a nyelv kiejtését, szókötési, szónyomozat (etymologiai) szabályokat, gyakorlatilag elsajátította, a tanulót a szerzett anyagnak önállólagos használatára képesíti, a szó- és fogalom külön választva nem jönnek, a tanulót az angol (avagy francia) élet viszonyaival megismerteti s az egésznek bizonyos vonzerőt ad, hogy dacára az ismétléseknek, tanulója az mindig érdekesnek találja és haladását saját maga látja. Mindezen pontok érvényesítettnek a 60 leczkére felosztott szövegben, mely nemcsak hogy önkéntetásra képesít, de egyszersmind oda képez és emel, hogy tanulója minden betanult leczkére másokat is betaníthat, ami a családapáknak nem kis hasznukra szolgálhat. Előfizetést nyitok ezennel, ugy az angol, mint a francia önkéntetési levelekre és pedig az első kiadáshoz képest tetemesen leszállított árban, egy-egy mű, ugy az angol, mint a francia 6—6 frt, mely részletben lesz fizetendő; ugyanis a mű első füzetének megjelenésénél 3 frt és a 8-ik füzeténél ismét 3 frt. A leczkék ugy az angol, mint a francia műben 16 füzetre lesznek felosztva, melyek postán bérmentve kézbesítettnek. — Azokat, kik valamelyik művet megrendelni óhajtják, kérem, hogy ebbeli szándékukat, lehetőleg hamarabb, de legkésőbb folyó évi Junius hó 1-ig „*kötélezőleg*“ — posta útján velem tudassák, mivel csak annyi példány lesz kiadva, amennyi előfizető jelentkezik. Tájékoztásul megemlítem, hogy kizárólag csak is nálam, mint kiadónál lesznek ezen művek kaphatók. Teljes tisztelettel *Psenyeczky* Nagy Sándor özvegye *Király-Daróczy* Daróczy Eugénia.

NAPI HIREK.

T á j é k o z t a t ó.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

Köziratok visszaszedésére a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az írtatók, kiadó-hivatal és az irattár a teleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Zeneostály a „Bika“ kávéházban: hétfőn Magyari testvérek, szerdán Rácz Károly. — Az „Angol királynő“ szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

Sétahangverseny a „Margit“-fürdő vendéglő disztermében minden vasárnap délután 4. órakor a 39 gyalogezred zenekara.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, s ombaton d. u. 3—6 lg.

Polgári felleltemény k váltásának végső határideje márcz. 1; — az epreskertből való elhordatás végső határideje ápr. 1.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10 től 12-ig.

Színház szeptember hó 29-től minden este 7 órakor.

A Gönczy-egyesület „Otthon“-a a Keresk akadémia palóájában.

Famunkatanítás. A közügyesítő egyesület, főreáliskolai műhelyben d. e. 2—4 óráig. Keddén előkészítő csoport. Szerdán és pénteken Haladó csoport.

— **Isteniszteletek.** Vasárnap délelőtt az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak isteniszteleteket: a nagytemplomban Mindszenti Imre segédlelkész, a kistemplomban Szilágyi Imre segédlelkész, a Kossuth-utcai új templomban K. Tóth Kálmán lelkész. az ispoftálytemplomban Dicsőfi József lelkész. A katb. templomban d. e. pálmazsentelés, nagykörmeuet, ezt nagymise követi, azután passió. 7 órakor Kovács Márk segédlelkész, 1/2 12 órakor pedig Pálffy segédlelkész tart misét. Délután keresztény tanítás. 3 órakor litánia 4 órakor rózsafüzér. Az ágost. hitv. evang. templomban délelőtt tíz órakor Materny Lajos lelkész tart isteniszteletet.

— **Személyi hír.** Gróf Degenfeld József főispán ma Budapestről visszatért Debreczenre. A főispán a ref. konvent gyűlésein vett részt a fővárosban.

— **Legáció.** A husvétii ünnepek közeledtével a főiskola kiküldi követeit, hirdetni az Isten ígét. A legátusok nevsorát tegnap délután állapították meg és pedig a következőképen: Nagy Antal 1 jh. Bagos, Öry Tamás 2 th., Virág István esk. felügy. Békés, Lencz Géza esk. felügy. Beregszász, Csermák Béla 2 th. Böszörmény, Domby László, Csutoros Albert, Bakóczy Endre, Paulay Viktor Debreczen, Ablonczy Pál 4 th. Derecske, D. Nagy Sándor 2 th. Földes, Szarka Károly 4 th. Gyoma, Nagy Sándor 4 th. B-Gyula, Medgyessy Károly 3 jh. H. Hadház, Lukács Ödön 1 jh. Nagy-Károly, Soltész Elemér 3 th. Karozag, Losonczy Endre 4 th. Mező-Keresztes, Sáfáry Lajos 3 th. Kis-Ujszállás, Jubász László 4 th. Kunhegyes, Sz. Nagy Sándor 2 th. Püspök Ladány, Kuthy Zsolt 2 th. Nagy-Kun-Madaras, Ablonczy Andor 4 th. Mihályfalva, Erdős Lajos 5 th. Nánás, Szabó Antal 1 th. Ótsöd, Lénárt József 8. o. M. Peres, Dávidovics Sándor 1 jh. Sámson, Kun Béla 4 jh. Sáránd, Keresztessy Károly 4 th. N-Szalonta, Valády Mátyás 4 th. Szeghalom, Nádudvary Jenő 4 jh. Székelyhid, Diószegi Mihály esk. felügy. Szentés, Boganiczy Károly 1 th. B-Sz. Mihály, Veress István 3 th. T-Sz. Miklós, Nagy Márton 4 th. Szoboszló, Kovács Lajos 4 th. N-Szöllős, Fekete Sándor 2 th. Körös-Tarcsa, Bede László 2 th. Mező-Tur, Sipos Károly és Horváth Imre 4 th. Hódmező-Vásárhely, Fűs József 5 th. Vésztő, Szabó Endre 4 th. Vértes, Nagy Sándor 1 jh. Alsó-és Felső-Józsa, Szőke Imre 3 jh. Szovát, Lukács Ödön 1 jh. N-Kálió, Szepessy Károly 2 jh. Dada.

— **Kormány képviselők az érettségi vizsgálatokon.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a debreczeni középiskolákhoz és a főiskola tanári karából az idej rendes érettségi vizsgálatokra a következő kormány képviselőket küldötte ki: a debreczeni főgymnáziumhoz, dr. Ballagi Géza sárospataki főiskolai tanárt. Az állami főreáliskolához Békési Gyula ker. főigazgató; a ker. akadémiához Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelőt és Szabó Kálmán, ker. és iparkamarai alelnököt; a pápai főgymnáziumhoz Csiky Lajos főiskolai tanárt; a marosvásárhelyi főgymnáziumhoz, dr. Öreg János főiskolai tanárt; a szászvárosi és székely udvarhelyi főgymnáziumokhoz pedig Geresi Kálmán főiskolai tanárt.

— **Gazdák társulása.** A mint egyik előző számunkban jeleztük, a nagyelepi, kislepi, nagy-és kishegyési birtokos gazdaság a mezőri intézmény megvalósítása és fenntartása tárgyában mult hó 31-én ülést tartott, melyen a szervezeti szabályokat megalkották. E szervezeti szabályokat Richl Antal, a gazda-társaság elnöke ma terjesztette be a polgármesteri hivatal utján a tanácshoz, a földmivelésügyi m. kir. miniszteriumhoz való fölterjesztés végett.

— **A megye közigazgatása.** Hétfőn a megye közigazgatási bizottsága ülést tart, melyen a közigazgatás jelentéseim kívül több érdekes ügy kerül napirendre. A gyűlésen gróf Degenfeld József főispán elnököl.

— **A diák kongresszus.** A diákkongresszus ügyében tegnap este gyűlést tartott a debreczeni diákszövetség Dóczy Emil joghallgató elnökléte alatt. A gyűlés elhatározta, hogy Dóczy Emil elnököt felküldi Budapestre, a diák szövetség központi osztályához a közelebbi részletek megbeszélése végett. Dóczy Emil holnap délután utazik fel Budapestre s hazatérte alkalmával referálni fog a budapesti utjáról. A kongresszus tartamára megfogadták Magyar Testvérek zenekarát, s Magyar Kálmán ez alkalomra egy csardást fog írni „Diák csardás“ cím alatt. A gyűlés rövid fél órai tanácskozás után véget ért.

— **A debreczeni lövészegyesület évi közgyűlése.** Tisztújításra készül a debreczeni lövészegyesület, mely husvét másodnapján tartja évi közgyűlést a városház tanácstermében. — Elnöknek megválasztásáért újfent Bocskó Sámuel rendőrfőkapitányt választják meg, a ki hasznos és tevékeny munkásságot tejt ki az egylet érdekében. A tisztújítás előtt az évi jelentések kerülnek bemutatásra. Az elnökség kéri a tagokat, hogy lehetőleg nagy számban jelenjenek meg a gyűlésen.

— **Szocialisták népgyűlése.** Mozognak, fészkelődnek a debreczeni szocialisták s semmiképen sincsenek helyzetükkel megelégedve. Holnap, vasárnap délután népgyűlést tartanak s azon akarják elhangoztatni sérelmeiket és kívánásaikat. A gyűlés napirendjére a május elsejének megünneplése is ki van tűzve. „A szociáldemokrácia és a sajtó“ cím alatt jelentették be a gyűlés második tárgyát, melyhez a szónokok egész légiója fog hozzászólni. A polgármester utasította a főkapitányságot, hogy a gyűlésen megfelelő számú közegekkel képviseltesse magát s a gyűlés vezetésénél szigorúan ragaszkodjanak a törvény rendelkezéséhez. Ha galiba történik, a kiküldött rendőrtisztviselő oszlassa föl a gyűlést és a vezetőséget vonja felelősségre. A főkapitány a szocialisták népgyűlésére Erdélyi István rendőrfogalmazót rendelte ki.

— **A kereskedő ifjak önképző egyesületének** dalköre április hó 15-én a Bika disztermében dalestélyt rendez, új darabokból álló műsorral. A pártoló tagok az 1894. évről szóló jegyeiket meg ez estélyre használhatják. A pártoló tagok új jegyeiket este a pénztárnál előjegyezhetik. Belépti díj 1 frt.

— **Nagy verekedések.** A Bégány csárdánál tegnap nem közönséges verekedés volt, melynek még ember élet is eshetik áldozatául. Szatmáry György nánási parasztleányt aki a feletti banatában, hogy bevették katonának, a Bégány csárdában tisztességesen leitta magát — Az asztal már tele volt előtte üvegekkel, melyek közül néhányat a földhöz is vágott s közbe-közbe duhaj nótákat énekelt. A mellette

jevő asztalnál vásáros atyafiak idogáltak tisztességesen, ügyet sem vetve a mulató legényre. Egyszer valamit összesugtak s a bortól elvakult legény az gondolta, hogy ő róla van szó, mire minden habozás nélkül közéjük ütött az ölmos végű botjával. Egyet közülük: Nagy Gergelyt úgy találta megütni vele, hogy az asztal alá bukott véres arczczal. — Az ölmos végű bot a kalapon betörte a fejét és azonnal elborította a vér. Többi társai az első pillanatban megbénulva nézték a dühös legényt, de mikor Nagy Gergelyt a földre zuhanni látták, egyszerre felugrottak és a dühögő részag legényt leteperték a földre. A botot elvették tőle és azzal szabadjára eresztették, előbb azonban kikérdezték ismerőseit kiléte felől. A sebesült Nagy Gergely eszméletét vesztette az ütés következtében s úgy vitték társai a kocsiira. — Sérülése oly nagy, hogy életben maradása is kétséges.

— **Halálozás.** Kiszelelák Sándor p-ladányi római kath. lelkész, esperes plébános, megyebizottsági tag, ápril 4-en délután meghalt. A botdogult egész télen át beteg volt, de két hét óta a legirtózatossab tusát folytatta a halállal. Most már nyugszik. Egyike volt azoknak a szívós jellemeknek, melyek oly áhátatosan szegzik magukat a modernbb eszmék és jelszavak ellen, s azok mély, intő tartalmát megérteni sem nem tudják sem nem akarják. Különben mély tudomány férfiú volt, ki úgy történelmi, mint régészeti buvárkodási eredményeivel sok érdekes adalékot szolgáltatott hazánk történelméhez.

— **Megtagadott telepengedély.** Somogyi Imre debreczeni lakos telepengedélyt kért egy sertéshizlalda fölépítésére a dohánygyár és a róm. kath. temető közötti területen. A helyszíni szemlét ma délelőtt tartották meg a hatóság közegeinek jelenlétében, Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány elnökléte alatt. A sertéshizlaldó telep fölépítése ellen úgy a dohánygyár, mint a róm. kath. egyház kifogást emelt, de a ti-zti főörvos is kitogásolta egészségügyi tekintetben. Kifogás alá esett az építkezés a szabályrendebe előirt távolság miatt is. Ugy a dohánygyárhoz, mint a r. k. temetőhöz nagyon közel esnék ez a telep, s azért azt a főkapitány nem engedélyezi.

— **A tartalékos tiszthelyettesek rubája.** A közös hadügyminiszter rendelete, mely szerint a tiszti vizsgát sikerrel letett egyévi önkéntesek legnagyobb részét nem tartalékos tisztté, hanem csak tartalékos tiszthelyettesé nevezték ki, az általános meglepetésen kívül még néhány oly kérdést is fölvetett, melyekre eddig sem a katonai szabályok, sem pedig a miniszteri rendeletek alapján kielégítő feleletet adni nem lehetett. A közös hadügyminiszter egy legutóbbi rendelete most az egyik kérdést megoldani törekedett amaz elhatározása közlésevel, hogy a hadgyakorlatokra bevonuló tartalékos tiszthelyettesek, ha szabályszerű egyenruhával nem rendelkeznek, a kincstár költségén látandók el a szükséges cikkekkel. Ez annyit jelent, hogy a tartalékos tiszthelyettesek az egyenruházati és felszerelési cikkekkel sajátjukból beszerezni nem kötelesek és így e nagy kiadás alól megmenekülnek mindaddig, míg csak tartalékos tisztekké nem nevezik ki őket. Ezzel kapcsolatban a közös hadsereg öltözetében a következő változásról is száll a hír. Ugyanis a közös hadügyminiszter a minap elrendelte, hogy a közös hadseregbeli ruhatárak a meglevő zubbony-készlet kimerítése után a csapatoknak szükséges zubbonyok helyett a készletben levő kabátokat szolgáltatassák ki. Ez arra mutat, hogy a közös hadseregnél jelenleg használatban álló zubbonyok és kabátok készletét többé kiegészíteni nem fogják s a hadsereg egyenruhájának rég tervezett megváltoztatása nemsokára be fog következni.

— **Szocializmus a szépirodalomban.** Székely Aladár rémregény gyárának ügynökei szeltében hosszában városnak, kolportálnak egy szocialista irányu füzetes regényt, melynek első füzetét ingyen esztogatták a munkás népek. A regényestormájú izgató füzetnek címe: A titkos kéz. A munka koldulása-inak nyomorúságát s a hatalmaskodó fölke zsarnokoskodását mutatja be francziás fantáziával. Szerzőnként ugyan valami Győrös Al-

A nápolyi öböl és Pompeji.

— Sinka Sándor tanár felolvasása. —

(Folytatás.)

Mindenesetre csodálatos, hogy Domenico Fontana, a híres építész, midőn 1592-ben a Samo vizét épen a város közepe, a forum alatt még ma is működésben levő földalatti csatornán vezette át Annunziatába, munkálata közben Pompeji romjaira seholy rá nem akadt. Csak a múlt század közepén 1748-ban kelté fel egy véletlen körülmény iránta a világ figyelmét. A nevezett évben ugyanis kutató parasztok ásás közben néhány szobor és ércszekélyre bukkantak, melyeknek láttára III. Károly nápolyi király elrendelte e romok ásását. De mivel a kutatás legfőképp csak műtárgyakra és drágaságokra irányult, s találmára most itt, majd ott, a reményhez képest, folytatódott: ez ásásoknak azon kívül, hogy a világ leggazdagabb múzeumává tették a nápolyit, Pompeji egészben való felásatására és a tudományra alig volt valami nagyobb eredménye. — Tervszerűen, de rövid ideig folytak azon ásások, melyeket a század elején a francia uralkom alatt Murat király rendelt el, de bukásával csakhamar véget értek.

Végképpen az 1860-ik évben minden megváltozott. Fiorelli, a híres nápolyi régiségtudós a dicsőség, hogy ettől kezdve az ásások tudományos módszerrel és kizárólag a tudomány érdekében indultak meg. Most a műtárgyak és kincsek keresése másodrangu kérdés, a főérdek magára Pompejire, az egész városra irányul, hogy t. i. egy római város a legutolsó om-ladéig fel legyen tárva a tudomány előtt. Fiorelli szakértelemmel, nagy ügyességgel és csendben folytatott kitartó munkája véget vetett a romfosztogató rendszernek, s nemcsak a régebben feltárt romokat kutatta át még egyszer, hanem gondoskodott azoknak, valamint az újabbaknak is kiigazításáról és védelméről. Igaz ugyan, hogy a talált értékesebb tárgyak a jelentékenyebb fal- és mozaik-festmények ma is még a nápolyi és pompeji múzeumokba gyűjtetnek össze megőrzés végett, de ez eljárást csak méltányolnunk lehet, ha alkalmunk volt látni a helyszínén azt a romboló hatást, melyet a levegő és a napfény a frissen felfedezett freskók rendkívül élénk színére gyakorol.

Magában Pompejiben is állítottak Fiorelli kezdeményezésére egy szakkönyvtárral ellátott kisebb múzeumot, sőt az olasz kormány ösztön-díjazott számára egy régészeti iskolát is tart fenn Pompejiben s egy kis vágányu vasút pedig az omladékok tovaszállítására van berendezve.

Az ásások pár év óta az olasz államot ért pénzügyi romlás miatt nem folynak olyan erővel, mint pl. a 70-es években. Ott létünk mintegy 40 munkást olvashattunk össze, holott az előbbi években átlag 80, sőt időközönként több száz munkásnak is adtak foglalkozást. — Érdekes tudni, hogy Fiorelli a három nap alatt elpusztult város teljes feltáráására 1873-tól kezdve még 74 évet és mintegy 5 millió frank költséget számított. E költség egy részét az állam fedezi, másik része a 2 líras belépti díjából kerül ki, melyekből az utolsó 16 év alatt 30—40,000 lírát vettek be évenként. Kétségkívül nagyon érdekes az ásási művelet szemlélése s bámulatos a gondoskodás, mely mindenre kiterjed. Bármire találunk, azon igyekeznek, hogy azt a legkisebb sérelem nélkül hozzassák napfényre. Fiorelli elmés találmánya folytán még az emberi áldozatok hű mását is képesek előállítani. Milyet ugyanis a munkások oly jelre bukkantak, mely emberi maradványok közellétét gyaníttatja, gondosan kitisztogatták a kibúrt hamuüreget, melyet a már elporladt tetemek visszahagytak, s melyek öntő mintaként őrizték meg az eltűnt hullák körvonalait, azután gondosan beöntik gipszszel s a csontváz hus helyett gipsz-burkot nyerve jut napvilágra. — E borzasztó plasztika példányai-ból üvegszekrényekben egész gyűjteményt lehet látni a pompeji múzeumban. E szekrények a halál pillanatának állapotában tüntetnek fel egyes személyeket, látni lehet, mint lepottorgott minden embert más és más módon az iszonyú katasztrófa; egyiknél kétségbeesést jeleznek a

tagok hajlása, másoknál halálos ijedelemre mutatnak az arcizmok, vagy kétségbeesett küzdelemre és irtóztató kínos vonaglásra a görcsösen összeszorított öklök vagy a szétterjesztett kezek.

E megragadó látványosságon kívül érdekes, mulattató itt minden, mit e ma már félig kiásott és kényelemmel bejárható város nyújt a látogatóknak. A lavahegybe vágott mély bejáratról azt hinné az ember, hogy a mélybe kell leereszkednünk, hogy a városba jutassunk, holott folyton fölfelé haladunk; még a hatalmas boltíves kőkapu, a porta Marina is lejtősen emelkedve visz be az első utcába.

Siri csönd van, midőn a városba lépünk, mégis alig fog el bennünket az a borongó érzélem, melyet egy 18 század óta elhagyott város kelthetne fel bennünk. Minden olyan meglepőnek, újnak és üdének látszik, mint az épen megszokasztott élet. — Itt a lavaburkolaton mely kerékvágás nyomok; amott a falakon karcolatok és olvasható irkafirkák tűnnek szemünk elé; emitt a vakolatlan falon az építők félbeszakadt munkáját; amott egy ki nem faragott oszlopon a kőfarags vésőjének még utolsó nyomait is látjuk. Mint valami jól elzárt szekrényben, minden abban az alakban maradt meg, melyet épen a szerencsétlenség napján öltött magára,

Pompeji eddig kiásott részeinek tervrajza egy szabályosan épült és jól rendezett város képét tárja fel előttünk, melyen szépen kimért s egymást szögben metsző egyenes utcák találunk.

(Folyt. köv.)

Vegyes hírek.

* **Ferencz Ferdinánd főherczeg könyve.** Már megemlékeztünk róla, hogy Ferencz Ferdinánd főherczeg világutjáról terjedelmes kétkötetes könyvet fog kinyomatni kizárólag az uralkodó család tagjai számára. A főherczeg, eltért ettől a szándékától és könyvét a közönségnek is hozzáférhetővé teszi. — A könyvnek, amelynek két kötetnyi lesz a terjedelme, Földközi utazásom naplója és a czime s első kötete husvét táján fog kikerülni a sajtó alól. Ez a kötet magában foglalja az 1892. december 15-ikétől 1893. május 16-ig Triesztből Sydneybe tett ut leírását és huszonöt nyomtatott ívből áll. A második kötet a nyár folyamán fog megjelenni.

* **Fegyelmi vizsgálat egy tanári kar ellen.** Mi is megemlékeztünk a nagyváradi reáliskolában előfordult botrányos dolgokról, melyek folytán a közoktatásügyi miniszter most fegyelmi vizsgálatot rendelt el a tanári kar ellen. Fegyelmi vizsgálat alá kerülnek: Vidovics Bonaventura igazgató, mert a tanárok által az iskolában üzött csalásokat, zsarolásokat és sikkasztásokat idejekorán fel nem jelentette; Szilágyi Albert tanár, mert zsarolás és sikkasztás vádjára terheli. A többi tanár ellen a könyvtárban tapasztalt visszaélések miatt fogják folytatni a fegyelmi vizsgálatot, a melyhez, husvét után azonnal hozzálát a felettes hatóság.

* **Megfenyegetett miniszterek.** A belga minisztereknek s-m valami irigylésreméltó a sorsa. Az excellenciás urak, kivétel nélkül, névtelen leveleket kaptak, amelyben azzal fenyegetik őket, hogy rövid időn uton a más-világra küldik őket. A névtelen levélíró az ismeretes renaix-i vérfürdőt akarja megboszszu ni rajtuk.

* **Wyschnegradsky meghalt.** Hosszas szenvedés után tegnap meghalt Wyschnegradsky Iván Alexejevics, volt pénzügyminiszter, a kit Oroszországban a pénzügyi miniszternek neveztek. III. Sándor császár nevezte őt ki pénzügyminiszterre Burge helyébe. Legkiválóbb pénzügyi sikere az volt, hogy Franciaországot megnyerte az orosz pénzügyi szállítására, a francia piac óriási tömegekben vette fel az orosz papirokat, oly árfolyamoknál, a minőkről maga Wyschnegradsky sem mert volna á modni. Nem sokára aztán beadta lemondását. Wyschnegradsky súlyos betegségbe esett, elméje elborult s most megváltotta a halál szenvedéseitől. Utóda Wille lett, a kit Wyschnegradsky vitt be hivatalába.

Közgazdaság.

x „A kert“ melyet hírneves hazai magkereskedők Mauthner Ödön ad ki: április 1-jén megjelent 2-ik számával a tartalom változatosságát illetőleg még érdekesebb s vonzóbb, mint a minő az első száma volt, melylyel a magyar irodalomban egy csapásra kivívta a polgárjogot. Kertész-tel foglalkozóink csak most látják be, midőn A kert praktikus irányban szerkesztett lapjait forgatják, hogy ezideig minő hasznos utmutató nélkül foglalkoztak tárgyukkal a kertészettel! Mauthner Ödön hazafias missiót teljesít, midőn egyrésztől fajtiszta kitünő magot ad, de másrésztől „A Kert“-ben meg is magyarázza miként tereljük kertészetünket a haladás és fellendülés ösvényére? Ne kertészkedjünk, míg a kertét át nem lapoztuk!!! A kiadóhivatal (Andrássy-ut 23.) mutatványszámot kívánatra ingyen küld.

Debreczeni városi színház.

Idénybérlet 37. szünet.

Páratlan bérletiszünet.

Ma Szombaton, 1895. április hó 6-án
Páratlan bérletiszünetben.

GAUTHIER MARGIT

a kaméliás hölgy.

Színmű 5 felvonásban. Irta: Dumas Sándor.

Holnap, Vasárnap, 1895. április hó 6-án.

Pulszkyné Márkus Emilia urnőnek a budapesti nemzeti színház művésznőjének harmadik vendégtülszínű, páratlan bérletben, mérsékelt felemelt helyárrakkal:

Bernardo Montilla.

Színmű 5 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:

„Oskonai“ nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő: Eötvös K. Lajos.

Helyettes szerkesztő: Katona Imre.

Debreczen, 1895. ápril hava.

T. OZ.

Az ékszergyártást kiterjedtebb mérvben folytatására eddigi üzlethelyiségem szűknek bizonyult. E miatt, s hogy a n. é. közönség kívánalmainak, nagyobb választékot illetőleg is eleget tessek

e hó 10-ikén, szerdán,

üzlethelyiségemet a főpiacon levő Schaffer ház tágas helyiségeibe helyezem át.

Amint régi üzletemben elvem volt előzőkeny kiszolgálás mellett, izléses jó minőségű áruk olcsó áron eladása, úgy új helyiségemben, hol az ékszerek nagy része

saját műhelyemben

állandó felügyeletem alatt fog készülni, fokozottabb mértékben lesznek képes a n. é. közönség jogos igényeinek megfelelni.

Főszűt fogok ezentúl is feketni azt aranyeműk és órák javítására, a mely czéltől is műhelyemot megnagyobbitottam és a legújabb gépekkel és eszközökkel felszereltem.

Üzletem nagyobbitásakor raktáramat az ékszer óra és ezüstművek legszebb újdonságaival is gazdagítottam.

Midőn az eddig tapasztalt jóakaratu támogatásért hálás köszönetet mondanék, kérem azt számomra a jövőben is megtartani.

Tisztelettel

Löfkovits Arthur

órák és ékszerész.

Női ruhák

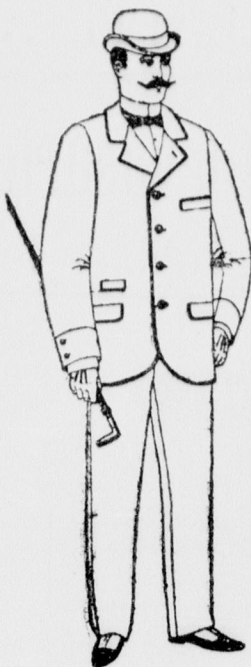
a legdivatosabb kivitelben készítettnek

Kunz József és Társa cég

női divatárú osztályában.

Gyász ruhák 6 óra alatt.

Tavaszi és nyári újdonságok és különleges egyes ruhára való szövetek raktárra érkeztek.

Fekete és kék Kamgarn öltönyök 15 frt, divatos Cheviot öltönyök 12 és 17 frt-ért kaphatók

Neumann M.

budapest-bécsi cég-nél, Debreczen, főter, a magy. kir. postával szemben. Vidéki megrendelések utánvét mellett eszközöltetnek. Meg nem felelő árú szives enkiéséreltetenk.

Hirdetés.

A nagyerdei kertészetben

rózsák, pöszméték nemesítve teljes galagonyák, labolárózsák, mandulák, hybucukok, szedrek, általában a kiültetéshez szükséges mindenféle diszbokrok

jutányos áron kaphatók

valamint

cserepes virágok és szőnyeg növények.

Debreczen, 1895. ápril hó 5.

Debr. sz. kir. város erdőhivatala.

Magyar kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Debreczenben.

9667. szám.

III. 1895.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán 1895. évi szeptember hó 30-án a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérletére” felirattal ellátott, nemkülönb a kellő ekmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok **1895. évi július hó 30-án déli 12 óráig** a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térti vevényvel nyújtandók be; ugyanazon időpontig bánatpénz fejében 200 azaz kétszáz o. é. forint **kézpénzben** küldendő be, függetlenül az ajánlattól a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és keresk. osztályában) Hungári kávéház épület II. em. 12 ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12 és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők; miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége fentartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságán szabadon választthasson.

Debreczen, 1895. április 3.

Az üzletvezetőség.

Utánnnyomat nem díjaztatik.

Árverési hirdetmény.

Alólírott kir. közjegyző értesitem az érdeklődőket és venni szándékozókat, hogy a „debreczeni termény- és áruraktár részvény-társaság megkeresésére, a társaságnál beraktározott s alább felsorolt s ki nem váltott tárgyak folyó **1895. évi április hó 23-ik napján d. u. 3 órakor** a társaság üzleti telepén (Debreczenben, Homokkert mellett) közbejött főmmel megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fognak adadni:

1. a 673. számú raktárjegyen beraktározva levő egy drb. 6 lőerejű cséplőgép és hozzá tartozó cséplő szekrény; kikiáltási ára 800 frt.

2. a 709. számú raktárjegyen beraktározva levő egy drb. járgány és egy drb. cséplő szekrény; kikiáltási ár 150 forint.

3. a 689. számú raktárjegyen beraktározva levő egy drb. 8 lőerejű gőzmozdony és cséplő szekrény; kikiáltási ár 1000 frt.

4. a 712. számú raktárjegyen beraktározva levő egy drb. cséplő szekrény; kikiáltási ár 100 frt.

5. a 738. számú raktárjegyen beraktározva levő egy drb. 10 lőerejű gőzmozdony; kikiáltási ár 550 frt.

6. a 680. számú raktárjegyen beraktározva levő öt hordó gépolaj; kikiáltási ár 75 frt.

A vételár kézpénzben — azonnal kifizetendő — s vevő köteles a megvett tárgyat azonnal átvenni s nyolcz nap alatt a társaság telepéről elszállítani, ellenkező esetben azok, vevő kárára és veszélyére — költségén újból elárvereltetnek.

A társaság a megvett tárgyakért a megvételtől kezdve felelősséget nem vállal. Ezen tárgyak — venni szándékozók által — a társaság fent kiirt üzleti telepén bármikor megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1895. évi márczius hó 30-án.

Paksy Imre

kir. közjegyző.

Stern József és Testvére

gőzerőre berendezett

kefeáru-gyáranak

DEBRECZENBEN

Piacz 1584.

Bika szálloda mellett.

Csanak-ház.

rövid, szövött és norinbergi árú

nagykereskedésének

Detail osztálya (kicsinybeni eladás) gyári áron

Kete-árú

háztartási, ipari és gazdasági célokra.

Ecsetek, meszelők, seprők.

Ruha, haj, fog és körömkefék,

féssük, szappanok, illatszerek,

bel- és külföldi toillet cikkek

dus raktára.

A festő és mázoló iparosoknak külön figyelmébe ajánjuk, hogy ecseteinknél rendkívüli kedvezményeket nyújtunk.

Női, férfi és gyermek

szövött, kötött harisnyák,

Alsó ruházatok.

Férfi nyakkendők,

fehérneműek,

esernyők, czérnák, pamutok,

norinbergi cikkek

nagy választéka.

Debreczenben csakis
MOLNÁR LAJOS
gyógyáru kereskedésében kapható
MARGIT-CRÉME,
MARGIT PUDER,
MARGIT SZAPPAN.

Bőrszépítő és finomító higiénikus készítmény, kitűnő hatása a bőr szépsége és finomsága előmozdítására.

Egyedüli szer sz-pló, májfoltok, pattanások, bőr atka (mitesser) és mindennemű bőrtisztáltsátság ellen.

Eltávolít minden pörösenést, fagyást, ajk repedést. Egyedüli szer a bőr fölrepedezése, az arc és karok vörösége, sömör, pikkely kúteg, bőrhámítás, napégés ellen.

Kisimítja a ránczokat és himlőhelyeket, még korosabb egyéneknek is üde, bájos ifju arczszínt, az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, elragadó bájít, varázsos színt kölcsönöz.

Teljesen ártalmatlan s mivel nem zsiros, hanem egy igen finom kellemes sikkosságú, gyorsan felszívódó kedves illatu vegyszer, mely már az első kísérlet után kedvelté teszi magát, az arczot nem teszi fényessé, mint más kenőcs, hanem annak fényét, mint a hölgypor elveszi, nappal is használható.

Használati utasítás minden dobozhoz mellékelve.

1 nagy tégely Margit-Créme 1 frt, kicsi 50.
1 doboz Margit-hölgypor 60 kr.
1 drb Margit-szappan 35 kr.

Kapható:

Földes Kelemen
gyógyszertárában Aradon Deák Ferencz-
utca és Debreczenben egyedül

Molnár Lajos

gyógyáru üzletében Frohner szálloda épület.
Ugyanott a nevezetesebb gyógyszer különlegességek is megszerezhetők.

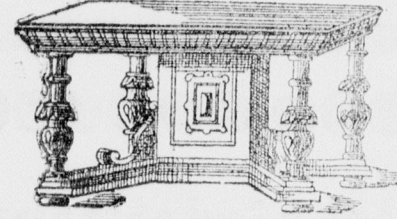
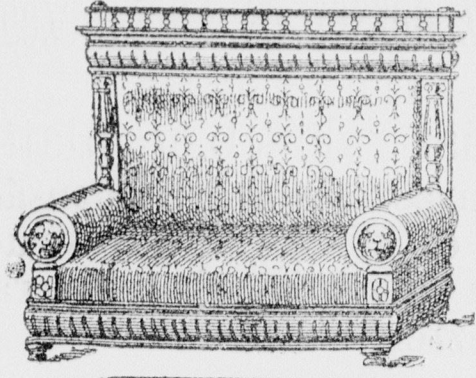
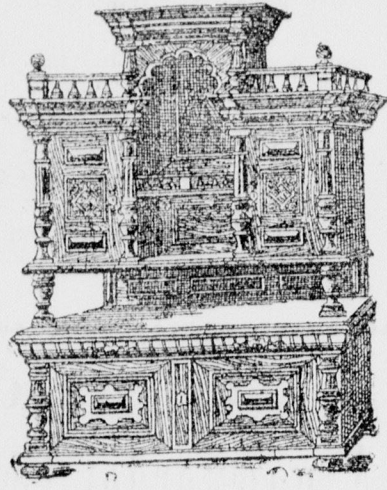
Óvakodjunk a hamisításoktól.

Saját gyártmányu butor.

ALAPITTATOTT 1875.

Butorvásárlók figyelmébe!!!

Legnagyobb és legolcsóbb butorforrás.

RAKTÁR: Piacz-u. 2083. GYÁRHELYISÉG: Piacz-u. 1973.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek tudomására hozni, hogy a volt m.-szigeti butorgyáramat beszüntettem és azt ide Debreczenbe áttettem melyet ugyanoly erővel itt tovább folytatom.

Gyáram a legegyszerűbb újításokkal lévén berendezve, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a butoripar terén a legmesszebb menő igényeknek is, könnyű szerrel megfelelek, már annál is inkább, mert tudvalevőleg Máramarosból, hol a legjobb fa található, szereztem be száraz fa anyagomat.

Gyári raktáramban nagy választékban van készletben mindenemű berendezés, szállodák, magánházak és egyéb intézetek számára, a legegyszerűbb butordaraboktól kezdve a legfinomabb művészeti kivitelű asztalos, kárpitos stb. iparcikkig a legkülönbözőbb stylen.

Midőn díszesen berendezett butorraktáram szíves megtekintésére a n. é. közönséget felkérem, maradok szíves jóindulatu támogatását kérve

kiváló tisztelettel

SCHWARCZ YILMOS

butorgyáros és diszító.

ALAPITTATOTT 1875.

Ajánljuk új napernyő gyári raktárunkat.

HEIMAN és HALMÁGYI

DEBRECZEN, főtér

!legolcsóbb bevásárlási forrás!

1895-iki

tavaszi újdonságok.

Gallérok, caepek, kabátok, esőköpenyek, gyermek-kabátkák, köpeny és gallérek stb.

legnagyobb választékban és feltűnő olcsó áron csak

HEIMAN és HALMÁGYI

női- és gyermek felöltők áruházában, Debreczen, főtér.

Ajánljuk új napernyő gyári raktárunkat.